

Actualitat Internacional

ENTREVISTA

Fèlix Roca

DIRECTOR GENERAL DE LA
FUNDACIÓ DALÍ

«Salvador Dalí va ser una persona avançada al seu temps»

IRINA RYBALCHENKO
FIGUERES

La Fundació Gala-Salvador Dalí i Bitò Produccions han presentat un programa d'arts escèniques per celebrar els 50 anys del museu figuerenc. A partir del 5 d'agost, al Teatre-Museu, cada setmana hi haurà coses noves i desconcertants, perquè Salvador Dalí es va referir al seu museu com una obra en ebullició constant. Per ell, el factor sorpresa i l'atzar són elements imprevisibles que prenen un paper actiu en el procés creatiu. Parlem amb el director general de la Fundació Dalí, Fèlix Roca, sobre aquests esdeveniments i el paper de Salvador Dalí en l'art modern.

—**Expliqui'ns, si us plau, el programa d'agost. Com penseu sorprendre els vostres visitants?**

—Aquest any coincideixen tres aniversaris: els 120 anys del naixement de Dalí, els 130 anys del naixement de Gala i els 50 anys del teatre del Museu Dalí, el 28 de setembre. El meu equip i jo vam as-

sumir el repte de fer activitats de nit per relançar l'oferta nocturna. El teatre de nit és una idea de Dalí. Ell mateix va pensar en una obertura especial en què la nit, la música, la il·luminació afegissin misteri a la seva obra culminant.

El Teatre-Museu és el lloc on Dalí va fer la seva primera exposició, l'antic teatre municipal sobre les ruïnes del qual l'artista va edificar el seu museu. Per revitalitzar l'obertura nocturna, ens vam plantejar introduir les arts escèniques al museu, concretament tres disciplines com són el text teatral, la música i la dansa. És un programa molt ambiciós que pretén sorprendre el visitant.

Hi participen 12 artistes en tres blocs: els dies 5, 6 i 7 d'agost té lloc l'actuació musical de Lux Quartet que interpreta peces de J. S. Bach. Els dies 12, 13 i 14 d'agost correspon a les actrius i actors Mercè Pons, Santi Ricart, Albert Prat i Daniela Brown recitar textos de F. García Lorca i Josep Pla sobre Salvador Dalí i el seu museu. Finalment, els dies 19, 20 i 21 d'agost els membres d'Hotel Col·lectiu Es-

FUNDACIÓ DALÍ

cènica, dirigits per Lorena Nogal, fan una proposta de dansa contemporània. Les actuacions tenen lloc entre les 10 i les 12 de la nit en diferents espais del Teatre-Museu Dalí. D'altra banda, aquest és el tercer estiu consecutiu que organitzem unes sessions de cinema a la fresca. Projectem pel·lícules relacionades amb Dalí i el Surrealisme contextualitzades per especialistes en la matèria. És una activitat gratuïta que recupera una idea que a finals dels setanta amics de Dalí havien posat en marxa.

Durant l'any 2019, abans de pandèmia, les nits del Museu funcionaven molt bé. Un dels grups

de visitants més notable eren els russos. El públic rus és un públic exigent i culte, que connecta amb Gala pel seu origen.

L'any 2019 el Triangle Dalinià va superar el milió de visitants. El 2023 se'n van rebre 952.000. Ara intentem apropar-nos als números del 2019 havent disminuït, però, els aforaments. I procurem aportar continguts nous que despertin l'interès de públics ben diversos.

—**Quin lloc, segons la seva opinió, ocupa la figura de Salvador Dalí en l'art modern?**

—Salvador Dalí considera que la

pintura és només una minúscula part de la seva faceta com artista. Personalment, el veig com un humanista, una persona que es va expressar a través de llenguatges tan diversos com la pintura, l'escultura, la "performance", l'escriptura, el disseny de joies, etc.

No podria situar-lo en el ranking d'artistes del segle XX, però sí puc afirmar que va ser una persona avançada al seu temps. Fins i tot, en el tipus de relació que mantenia amb Gala, basada en el respecte i la llibertat.

—És el director general de la Fundació Dalí des del 2020. Com ha canviat la Fundació durant aquest temps?

—Vaig arribar a meitats del 2020 en plena pandèmia. Aquella situació va suposar un bany de realitat per a molts sectors. Era un repte difícil. Tenir les portes dels tres museus tancades afectava de manera significativa les arques del museu. Necessitàvem una posada al dia a diferents nivells. Així doncs, vam començar per reorganitzar internament la Fundació i revisar tots els processos.

En paral·lel, vam rebre el suport de la Diputació de Girona, l'Ajuntament de Figueres, la Generalitat de Catalunya i el Ministeri de Cultura però en una quantitat no significativa si es tenen en compte les despeses de funcionament. Cal dir que teníem diversos elements a favor. A banda, reivindicava la cultura com un pilar econòmic fonamental.

En primer lloc, Dalí és una molt bona marca. En segon lloc, em vaig trobar amb un equip molt motivat i apassionat per Dalí. Aquestes eines van ser clau, afegides a llargues hores de treball intens i decidit per desenvolupar el nou projecte, modernitzar la gestió i diversificar ingressos. Teníem dues missions molt clares: mantenir la independència finan-

«Per revitalitzar l'obertura nocturna, ens vam plantejar introduir les arts escèniques al museu, concretament tres disciplines: el text teatral, la música i la dansa; és un programa molt ambiciós que pretén sorprendre el visitant»

cera i preservar l'essència de la col·lecció i els equipaments en condicions òptimes.

—Realitzeu algun tipus de programa educatiu amb escoles o universitats?

—Efectivament. Tenim un programa educatiu que atén el col·lectiu des d'Infantil fins a Batxillerat. Fem formació als docents i oferim recursos per treballar a l'aula. Cal tenir en compte que el 30% dels nostres visitants són joves. Un altre dels nostres objectius és accedir a l'anomenada «generació perduda», els joves dels 16 als 30 anys, usuaris de les xarxes i de la intel·ligència artificial.

—Teniu previst algun projecte conjuntament amb Andorra?

—Estem oberts a qualsevol tipus de projecte. És a dir, si hi ha la possibilitat de fer una col·laboració amb escoles o instituts andorrans

per què vinguin a visitar-nos, hi estarem encantats.

—I seguint amb el que comentava sobre la intel·ligència artificial, com es pot combinar l'art de Salvador Dalí amb, bàsicament, la IA? Per vosaltres la intel·ligència artificial és un problema o una oportunitat?

—Crec que Dalí estaria traient el màxim profit de la IA. Des de la Fundació creiem i apostem per la intel·ligència artificial com una eina que ens ajuda a promoure i a explicar Dalí més enllà dels seus museus.

—Qui finança la fundació?

—Per a nosaltres és vital ser independents financerament. El 85% dels nostres ingressos prové de les nostres activitats: un 70% prové de les entrades, un 15% de les botigues. La resta prové dels drets.

Com ja he dit, som una organització autofinançada i tenim bons resultats, sobretot aquest últim any. Això ha estat possible també gràcies a la celebració d'exposicions arreu del món físiques i immersives amb una molt bona acollida.

Aquesta independència financera ens permet ser autònoms a l'hora de prendre decisions. Invertim tots els guanys en cultura per popularitzar la figura i el llegat de Dalí, tal i com estableix l'article 4t dels nostres estatuts.

La Fundació compta amb vuit milions d'euros per dur a terme projectes culturals. És un pressupost destinat a cultura i aquest any, concretament, també se'n destinaran a la celebració dels 50 anys del museu figuerenc.

—A part de la cultura, la fundació es dedica a altres activitats, com activitats científiques de difusió, per exemple?

—La part científica hi és implícita. A la Fundació hi ha el Centre

d'Estudis Dalinians que fa la labor d'investigació de l'obra de Dalí. Els últims anys ens hem centrat de manera més intensa en Gala per posar-la a primera línia.

Actualment, al Castell de Púbol hi té lloc una exposició fantàstica dels vestits d'alta costura de Gala, un projecte que compta amb la col·laboració de La Roca Village.

Per posar un exemple de partenariats científics, treballem amb l'Art Institute de Chicago per aprofundir en l'estudi de les obres a partir de tecnologia de la imatge, uns recursos imprescindibles per a una bona classificació i conservació de les obres. Atesa l'heterogeneïtat dels materials que Dalí utilitzava, requerim la col·laboració d'especialistes i laboratoris externs.

Un cas d'aplicació de la IA ha estat la reproducció dels vestits de Gala en 3D. La seva visualització és possible en 360 graus tant a la web corporativa, com als mòbils gràcies a una app. tant des de la web corporativa com des d'una aplicació que es descarrega des del mòbil. Un altre projecte que estem iniciant és l'escaneig en 3D d'espais del Teatre-Museu que permeti el seu estudi, la seva conservació i, en un moment determinat, que passi a formar part de l'arxiu històric.

—I ja per acabar, quins són els vostres plans de futur?

—Bàsicament hem de preservar dues coses: seguir sent independents financerament per portar a terme projectes que donin sentit a la voluntat fundacional del Mestre. I l'altra són les possibilitats que ens brinda l'adquisició recent d'un edifici adjacent al Teatre Museu, la casa Giralt Ventolà de 2.100 metres quadrats.

En els propers anys continuarem invertint en la transformació digital al servei del patrimoni cultural. ●